

Sessió necrològica. In memoriam

MANUEL SARRÓ I PALAU (1929-2019)*Edelmira DOMÈNECH i LLABERIA**Acadèmica numerària*

Manuel Sarró i Palau va ser un cirurgià, de llarga trajectòria professional, nascut l'any 1929, que ha mort als vuitanta-nou anys, aquest mes de febrer de 2019. Va ser membre corresponent, per premi des de l'any 2007, amb un treball sobre història de la cirurgia a Catalunya. L'he conegut a partir de la seva activitat a l'Acadèmia, on durant un temps venia sovint, i també per raó de veïnatge, perquè vivíem a mitja cantonada i ens trobàvem amb una certa freqüència, quan ja estava bastant malalt i m'explicava les peripècies de la seva insuficiència renal i les sessions de diàlisi que havia de fer.

Sarró era cirurgià, format a l'Hospital Clínic, en el servei del doctor Piulachs, pel qual sentia una admiració forta, gairebé una veneració, com es veia en algun escrit, en homenatge, que va publicar. Tot i això, en una reforma administrativa li va tocar estar en el servei del doctor Ramon Arandes, l'altre catedràtic i així va estar a les guàrdies d'urgències.

En acabar els estudis va estar un temps a Múnich, en l'hospital en que el director del servei de cirurgia era F. Sauerbruch, un dels grans noms de la cirurgia del seu temps, i que portava el servei amb una disciplina molt rigorosa.

La seva pràctica inicial aquí la va forjar en el servei d'urgències-cirurgia que estava a la tercera planta, la de dalt, de la primera escala a l'entrada de l'hospital, per la banda de baix del carrer Casanova, on hi havia també la aleshores petita estructura administrativa, la que es deia "comissaria d'entrades". Aquest pas per urgències, amb la gradació de nivells: alumne intern, metge intern, metge de guàrdia, a més d'algun temps mort sense nomenament oficial, però efectivament com a ajudant, marcaren l'aprenentatge d'una especialització. Sarró fou un d'ells.

Li va deixar una empremta molt marcada, i així, quan el centenari de l'Hospital Clínic, l'any 2006, en el XIV Congrés d'Història de la Medicina Catalana, va presentar un treball sobre *"Records personals del servei de Patologia Quirúrgica i Urgències de Cirurgia de l'Hospital Clínic i Provincial de Barcelona. 1952-1972"*, publicat a Gimbernat (2006, 45, 157-182). És un escrit on es traspuja el sentiment de l'autor. També la integració professional amb els altres companys. Així diu "L'any 1962 vaig guanyar el concurs-oposició per a metge intern de cirurgia d'urgències. Amb el nou càrrec s'iniciaren una multitud d'experiències humanes i professionals que encara avui després de més de quaranta anys d'haver-les viscut, les recordo detalladament amb goig i sentint el privilegi que tingué per conèixer amb uns col·legues extraordinaris". Després fou metge de guàrdia, en la promoció formada pels doctors Joan Sánchez-Lloret, Florentino Rivas Garcia, Manuel Sarró Palau i Carles Torner Baduell.

Abans, el juliol de 1961, va llegir la tesi doctoral sobre el tema *"La flebografia intraòsea en las fracturas del cuello de fémur"*, que dirigí el doctor Piulachs. Més tard, ja acabat el període d'urgències, va ser ajudant en l'activitat privada del doctor Piulachs quan operava a la Clínica Platón, durant molt temps.

Un altre aspecte és l'activitat pròpia en el sector privat. Diu ell mateix: "L'any 1955 vaig entrar com a cirurgià de l'Hospital de sant Pere Claver, del carrer Vila i Vilà, del Paral·lel, fundat pel sacerdot jesuïta Lluís Artigues. En ell em vaig iniciar com a cirurgià en cap d'equip quirúrgic i vaig efectuar les primeres grans intervencions. Foren els primers anys de gran responsabilitat i d'enfrontament solitari vers els problemes que plantejava la cirurgia". També va ser allà on "vaig conèixer a la Directora d'Infermeres, Carmen Alonso, la qual fou seguidament la meua instrumentista i seguidament la meua muller, havent compartit tota la vida professional". I així fins el final, que va passar a l'Hospital de Bellvitge,

on va ser cap clínic del servei de Cirurgia General i Digestiva, fins a la seva jubilació el 1999.

Ara anem a la història de la medicina. Sarró era de família de metges. El seu pare Josep Sarró i Conde-minas (1897-1957) fou dermatòleg destacat entre els “pellaires” barcelonins del seu temps, i algun temps cap del servei de l'especialitat de l'Hospital de Sant Pau. L'any 1946 se suprimí el servei de Dermatologia i quedà un petit dispensari. Josep Sarró quedà com a excedent del càrrec de metge adjunt de l'Hospital i va ser nomenat Vice-director de l'Hospital de sant Llàtzer, dedicat a malalts de lepra. El director era el doctor Lluís Pallés i Roig. Josep Sarró va morir sobtadament, per una hemorràgia cerebral, l'1 d'agost de 1957 a Barcelona. També va ser un bon col·leccionista d'art.

El seu germà gran, Josep Antoni Sarró i Palau (1927-2012) seguí la tasca dermatològica del pare. Es llicencià el 1952 i el 1968 s'integrà en el servei d'Oncologia i Medicina Nuclear de Sant Pau, cuidant-se del tractament amb aplicacions de ràdiu, i de radioteràpia de les lesions malignes cutànies, que ja havia fet el seu pare.

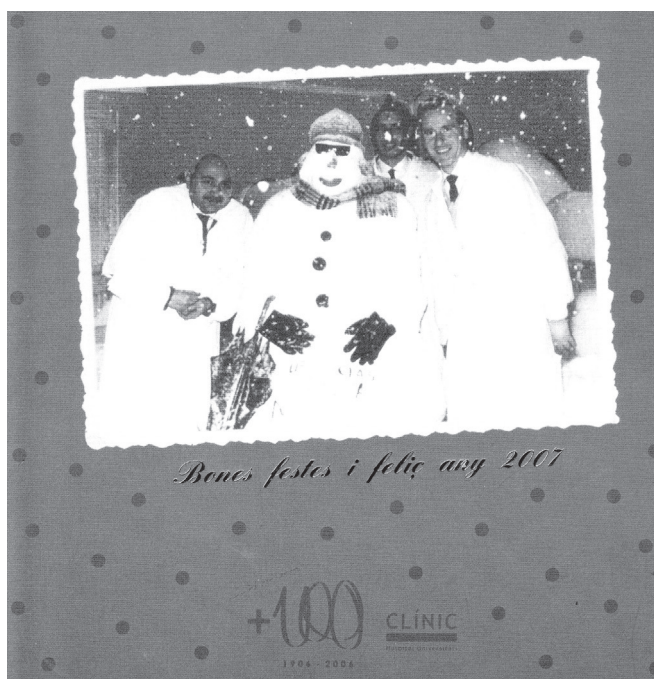
En el seu escrit inclou encara dos metges més de la seva família, un antic i un recent. Aquest és el seu fill, Manuel Sarró i Alonso, que segueix la via quirúrgica. L'antic és el doctor Pere Palau i Flaquer. Va néixer al Vendrell, al Baix Penedès, l'any 1817 i morí el 1884. Una néta d'aquest Dr. Palau va ser Elisea Palau de Riquer, la mare de Manuel Sarró i Palau, de qui estem parlant.

Dr. Manuel Sarró i Palau. Portada del llibre sobre la “Penya La Punyalada”

Pere Palau i Flaquer va ser metge el 1844 i va emigrar a Puerto Rico, exercí a Mayagüez, en condicions tècniques difícils, però amb bon èxit econòmic. El 1843 havia participat en les lluites que posaren fi a la regència del general Espartero, i en el bombardeig de Barcelona, formant un hospital de sang a Sant Andreu de Palomar on s'atenien ferits. Té un certificat del general Prim acreditant la seva conducta.

Resumim: Sarró va anar a l'Acadèmia per presentar un treball sobre el doctor Pere Piulachs i Oliva, que havia estat acadèmic i catedràtic de Patologia Quirúrgica. Va obtenir el títol d'acadèmic corresponent, però en va sortir amb un encàrrec. Havia explicat verbalment la història d'un metge antic de la seva família, el Dr. Pere Palau que era un dels seus besavis. No en tenia gaires dades, però si algun document i una pintura. Documentava doncs una nissaga mèdica, encara que fos amb una certa discontinuïtat. Era una dada d'interès per la petita història de la medicina catalana. Ara, amb motiu de la seva desaparició, recordem el seu esforç per donar qualitat i tirar endavant la medicina catalana de la seva època.

Fotografia d'una nevada al terrat de la Facultat de Medicina (on dormien els metges de guardia), amb un ninot de neu i els doctors Josep Ojeda (Esquerra) i Manuel Sarró (dreta). Probablement el 1962. Es va utilitzar per a la felicitació de Nadal de 2006 del Centenari de l'Hospital Clínic